

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา  
ต.มณีสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารเจของผู้มารับประทานอาหารเจ กรณีศึกษา  
ที่มูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

J. TIENG BEHAVIOR OF CONSUMERS : CASE STUDY AT  
RASAMI MANEERAT FOUNDATION,  
MUANG CHONBURI PROVINCE

ปานจรรย์ เรืองจันทร์

T/4 0018347

- 4 ก.ค. 2555

306366

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต


คณะศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

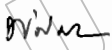
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์  
ของปานจรรย์ เรืองจันทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาได้

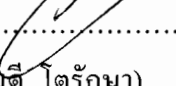
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

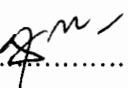
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิศมัย เสรีขจรกิจเจริญ)

  
..... กรรมการ  
(อาจารย์ ดร.วันดี ไตรรักษา)

คณะสาขารณสุขศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม  
หลักสูตรสาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ของคณะสาขารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

  
..... คณบดีคณะสาขารณสุขศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.วสุธร ตันวิวัฒน์กุล)

วันที่.....เดือน..... ธันวาคม...พ.ศ. 2554

## ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณ บุญธรรม กิจปริคาปริสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณอังฉรา ศรีนภาสวัสดิ์ ผศ.ดร.บุวดี รอดจากภัย และ ผศ.ดร.ศิริพร จันทร์ฉาย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสมัย เสรีขจรกิจเจริญ ดร.วันดี โตรักษา และ ดร.พัชณา ใจดี ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และให้กำลังใจในการศึกษามาโดยตลอด

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่และผู้มารับประทานอาหารเจที่มูลนิธิธรรมรัศมีมณีนีรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี รวมทั้งขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือเสมอมา

คุณค่าและผลประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่บุพการี บุรพจารย์ บิดามารดา บุคคลในครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่สนับสนุนและให้กำลังใจในการศึกษาด้วยดีเสมอมา

ปานจริย์ เรืองจันทร์

ธันวาคม 2554

51928150 : ส.ม. (สาขารณศาสตร)

คำสำคัญ : การบริโภคอาหารเจ / ทักษะคิดต่อการกินเจ

ปานจรรย์ เรื่องจันทร์: พฤติกรรมการบริโภคอาหารเจของผู้รับประทานอาหารเจ  
กรณีศึกษาที่มูลนิธิธรรมรัศมีมณีรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี (J. TIENG BEHAVIOR OF  
CONSUMERS : CASE STUDY AT RASAMI MANEERAT FOUNDATION,  
MUANG CHONBURI PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ : บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์,  
ค.ม., 60 หน้า. ปี พ.ศ. 2554

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ ทักษะคิดต่อการ  
กินเจของผู้รับประทานอาหารเจ และหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล และทักษะคิดต่อ  
การกินเจกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจของผู้รับประทานอาหารเจ ที่มูลนิธิธรรมรัศมีมณี  
รัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2554  
จำนวน 197 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบ  
สัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์ทักษะคิดต่อการกินเจ และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการ  
บริโภคอาหารเจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่  
จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ  
เพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า

ผู้รับประทานอาหารเจ มีผู้ชายและผู้หญิงพอกัน (ร้อยละ 50.3 และ 49.7) ส่วนมากมี  
อายุน้อยกว่า 40 ปี (ร้อยละ 52.8) อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 24.9 มีน้ำหนักเกิน ร้อยละ 53.8 ใน  
จำนวนนี้เป็นผู้มีภาวะอ้วน ร้อยละ 29.4 และอ้วนอันตราย ร้อยละ 3.6 จบการศึกษาสูงสุดระดับ  
ปริญญาตรี ร้อยละ 28.9 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 34.0 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว  
และรับจ้างทั่วไปเท่ากัน ร้อยละ 21.3 มีโรคประจำตัว ร้อยละ 23.8 มีทักษะคิดต่อการกินเจอยู่ใน  
ระดับปานกลาง ร้อยละ 50.8 และมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจอยู่ระดับปานกลาง ร้อยละ 57.4  
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ดัชนีมวลกาย อาชีพ โรคประจำตัว และทักษะคิดต่อการกินเจ ไม่มี  
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทักษะคิดต่อการกินเจมี  
ความสัมพันธ์กับความบ่อยในการรับประทานขอสปรงรส เต้าเจี้ยว เต้าหู้ยี้ ถั่วเน่า ผักคอง ผลไม้  
คอง และขนมปัง ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วแดง ถั่วดำ เป็นประจำทุกวันทุกมื้อ

ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริม เพิ่มเติม และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาหารเจ โดยเฉพาะกลุ่มที่  
รับประทานแบบไม่ประจำหรือกลุ่มที่เพิ่งเริ่มรับประทานอาหารเจ

51928150 : M.P.H. (PUBLIC HEALTH)

KEYWORD : J. TIENG CONSUMPTION / ATTITUDE TO J. TIENG

PANJAREE RUANGJAN. J. TIENG BEHAVIOR OF CONSUMERS : CASE STUDY AT RASAMI MANEERAT FOUNDATION, MUANG CHONBURI PROVINCE.

ADVISOR : BOONTHAM KIJPREEDABORISUTHI, M.Ed. 60 P. 2011.

The objectives of this study were to examine the behaviors of J. Tieng consumers, the attitudes to J. Tieng. And the correlation between personal data and the attitudes to J. Tieng to the behaviors of consumers at Rasami Maneerat Foundation , Muang Chonburi district, Chonburi from from 25<sup>TH</sup> July 2011 to 31<sup>ST</sup> July 2011. The sample was 197, used of stratified random sampling as a sampling method. The data were collected by interview for personal information, the attitudes to J. Tieng and the behaviors of J. Tieng consumers. The descriptive statistics were used in data analysis including means, percentage, standard deviation, Chi-Square Test and Pearson Correlation. The results were as follows:

J. Tieng consumers were male and female accounted the equally (50.3 percent), the most age range was under 40 years old (52.8 percent) and the older than 50 years old 24.9 percent, Overweight 29.4 percent, In this obesity 29.4 percent and obesity dander 3.6 percent, Graduated high bachelor's degree 28.9 percent, company officer 34.0 percent, private company equal to freelance 21.3 percent and people with congenital disease were 23.8 percent. The attitudes to J. Tieng at the medium level 50.8 percent and J. Tieng behaviors of consumers in medium 57.4 percent. The correlation between sex, age, BMI, occupation, congenital disease and attitude to J. Tieng are not correlated to the J. Tieng behaviors of consumers. But considering except found that The attitude to J. Tieng is correlated with the especially frequency consumption sauce, bean paste, pickled bean curd, tooa, preserve and bread, corn, and beans, Every day all meals.

Therefore, there should be campaign for supporting and holding activities about J. Tieng , especially in irregular consumer or J. Tieng beginner.

## สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดในการศึกษา .....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา .....	4
ขอบเขตของการศึกษา .....	4
ข้อจำกัดของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	6
อาหารเจ.....	6
การบริโภคอาหารเจ.....	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	15
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ .....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการศึกษา .....	22
รูปแบบการศึกษา .....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	22

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล .....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	25
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	26
การพิทักษ์สิทธิ์ตัวอย่าง.....	28
4 ผลการศึกษา .....	29
ข้อมูลส่วนบุคคล.....	29
ทัศนคติต่อการกินเจ.....	31
พฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ.....	35
ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล และทัศนคติต่อการกินเจกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเจ.....	38
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ .....	41
สรุปผลการศึกษา .....	41
อภิปรายผลการศึกษา.....	42
ข้อเสนอแนะ .....	48
บรรณานุกรม .....	50
ภาคผนวก .....	52
ประวัติผู้ศึกษา .....	60

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นวัน.....	23
2	จำนวนและร้อยละของผู้มารับประทานอาหารเจ จำแนกตามเพศ อายุ ดัชนีมวลกาย ระดับการศึกษา อาชีพ และ โรคประจำตัว.....	30
3	ร้อยละของผู้มารับประทานอาหารเจจำแนกตามทัศนคติรายข้อ.....	32
4	จำนวนและร้อยละของผู้มารับประทานอาหารเจ จำแนกตามระดับทัศนคติต่อ การกินเจ.....	35
5	ร้อยละ(จำนวน)ของผู้มารับประทานอาหารเจ จำแนกตามความบ่อยในการ รับประทานอาหารเจและชนิดของอาหารเจ.....	36
6	จำนวนและร้อยละของระดับความบ่อยในการรับประทานอาหารเจ.....	37
7	ความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ โรคประจำตัว และ ทัศนคติต่อการกินเจจำแนกตามความบ่อยในการรับประทานอาหารเจ...	38
8	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุ ดัชนีมวลกาย ทัศนคติต่อการกินเจ จำแนกตามความบ่อยในการรับประทานอาหารเจ.....	40



## สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 องค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ.....	12

มหาวิทยาลัยบูรพา  
Burapha University